

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 155/09-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta v konaní o sťažnosti Ing. M. K., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 363/99 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 34/08, takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 363/99 a Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 34/08 p o r u š i l i základné právo Ing. M. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ing. M. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť Ing. M. K. trovy konania v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 155/09-26 z 15. apríla 2009 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť Ing. M. K., Česká republika (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 363/99 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 34/08.

Z obsahu s'ťažnosti okrem iného vyplynulo: „Ako s'ťažovateľ som obžalovaným v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Košice II, sp. zn. 8T/363/99 pre trestný čin machinácie pri verejnej súťaži a verejnej dražbe podľa § 128c písm. c) Trestného zákona vo forme spolupáchatel'stva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona.

Obvinenie za vyššie uvedený trestný čin mi bolo vznesené dňa 21. 11. 1995. Dňa 23. 8. 1999 bola na mňa Krajským prokurátorom na Okresný súd Košice II podaná obžaloba. V uvedenej trestnej veci bolo uskutočnených 28 pojednávanií. Rozsudok prvostupňového súdu bol vyneseneý na hlavnom pojednávaní až dňa 7. 11. 2006, doručený bol však až dňa 25. 2. 2008. Rozsudkom som bol uznaný vinným za trestný čin machinácie pri verejnej súťaži a verejnej dražbe podľa § 128c písm. c.) Trestného zákona vo forme spolupáchatel'stva, za čo mi bol uložený peňažný trest vo výške 50.000,- Sk. Voči tomuto

rozsudku som podal v zákonnej lehote odvolanie do všetkých jeho výrokov, avšak spis doposiaľ bol predložený na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu až dňa 15. 4. 2008.

Od začiatku trestného stíhania voči mojej osobe do dnešného dňa ubehlo už takmer 11 rokov, a v predmetnom konaní nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté, resp. rozsudok prvostupňového súdu bol vyneseny po uplynutí takmer 7 rokov od podania obžaloby. (...)

Domnievam sa, že vyššie označené konanie na Okresnom súde Košice II je v rozpore s účelom ústavou zaručeného práva na konanie bez zbytočných prieťahov, nakoľko ani po uplynutí neúmerne dlhej doby súd vo veci nerozhodol a neodstránil moju právnu neistotu.

Dňa 14. 4. 2008 som podal sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice II, ako aj predsedovi Krajského súdu Košice na prieťahy v konaní, nakoľko predmetný spis mal byť už v tejto dobe predložený Krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd v Košiciach písomnú sťažnosť predložil na vybavenie predsedovi Okresného súdu Košice II, ktorý však moju sťažnosť nepovažoval za dôvodnú.

(...) nečinnosťou Okresného súdu Košice II a Krajského súdu v Košiciach a zbytočnými prieťahmi v konaní bolo porušené moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov(...)“

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Základné právo sťažovateľa, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II a Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8T/363/99, porušené.

2.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 300.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Krajskému súdu Košice prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8T/363/99 konal bez zbytočných prieťahov.

4.) Okresný súd Košice II je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H. do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom podaní sp. zn. 1 SprV/370/2009 popísal chronológiu napadnutého konania a uviedol:

„(...) uvádzam, že sa jednalo o skutkovo a právne náročnú skupinovú trestnú vec, súdny spis má vyše 7000 strán, okrem sťažovateľa boli obžalované aj ďalšie tri osoby. Je potrebné zdôrazniť, že od podania obžaloby bol vo veci činný senát JUDr. R. Š., JUDr. R. Š. zomrel dňa 27. 4. 2002. Po jeho smrti bola vec 3. 5. 2002 prevedená do senátu JUDr. J. L., ktorý z dôvodu zmeny senátu, v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 Trestného poriadku, musel vykonať nanovo celé dokazovanie. Vo veci nariadené pojednávania od 28. 10. 2003 do 7. 11. 2006 boli vykonávané plynulo, efektívne, vzhľadom na potrebu rozsiahleho dokazovania.

V súlade s ustanovením § 129 ods. 2 Trestného poriadku bola vo veci predĺžená lehota na vyhotovenie rozhodnutia zo závažných dôvodov (skutkovo a právne náročná skupinovú trestná vec, rozsudok súdu má 48 strán) do 8. 1. 2007, pričom od 8. 1. 2007 do 8. 3. 2007 sa spis nachádzal na Krajskom súde v Košiciach za účelom rozhodovania o sťažnosti spoluobžalovaného M. G. proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo dňa 22. 9. 2006 o zrušení peňažnej záruky.

S poukazom na vyššie uvedené, možno konštatovať, že k prieťahom v konaní došlo v období od 8. 3. 2007 do februára 2008. Tieto boli spôsobené technickými ťažkosťami pri vyhotovení a doručovaní rozsudku, posúdenie zbytočnosti prieťahov ponechávam na zváženie ústavnému súdu. (...)

Sťažovateľom požadované finančné zadosťučinenie nie je podľa môjho názoru dôvodné, jeho neistota bola odstránená odsudzujúcim rozsudkom. Odvolanie bolo podané iba v jeho prospech, takže v čase podania sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky dňa 21. 5. 2008 sťažovateľ nemohol očakávať prísnejší trest. Samotný sťažovateľ svoj postoj k trestnému stíhaniu vyjadril aj tým, že požiadal o vykonanie hlavného pojednávania a aj odvolacieho konania v jeho neprítomnosti, čím sa jeho tvrdenie o stave neistoty a očakávania, vrátane negatívneho vplyvu na jeho rodinný život, javí ako účelové. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že sťažovateľ bol právoplatne uznaný vinným z trestného činu, pričom Krajský súd v Košiciach v rozsudku zohľadnil samotnú dĺžku konania.“

Predseda okresného súdu súčasne oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

3. Podpredseda krajského súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril podaním sp. zn. 1 Spr. V/490/09 takto:

„(...) dňa 15. apríla 2008 bolo odvolaciemu súdu predložené odvolanie obžalovaných M. G., Ing. J. J., Ing. M. K. a Ing. P. F. proti rozsudku Okresného súdu Košice II. zo dňa 7. novembra 2006 sp. zn. 8 T 363/99.

Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 18. decembra 2008 sp. zn. 6 To 34/2008 a týmto momentom bol vlastne odstránený stav právnej neistoty Ing. M. K.

Lehota na písomné vyhotovenie rozsudku do 30-tich pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia uplynula odvolaciemu súdu dňa 5. februára 2009. Predseda senátu Krajského súdu v Košiciach JUDr. E. K. dňa 6. februára 2009 požiadal predsedu Krajského súdu v Košiciach o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, ktorú odôvodnil predovšetkým tým, že prednostne vyhotovoval rozhodnutia vo väzobných odvolaciach a sťažnostných veciach, ale aj počtom rozhodnutých vecí v uvedenom období.

Predseda krajského súdu povolil výnimku z lehoty stanovenej v § 172 ods. 3 Tr. por. na písomné vyhotovenie rozsudku s tým, že tento musí byť vypracovaný do 12. februára 2009. O tejto skutočnosti boli strany Krajským súdom v Košiciach upovedomené. Rozhodnutie krajského súdu bolo písomne vyhotovené dňa 12. februára 2009. Odvolací súd spis vrátil Okresnému súdu Košice II. dňa 17. februára 2009.

Vzhľadom na skutkovú náročnosť vecí, jej zložitosť (povahu veci), ktorá našla svoje vyjadrenie aj v rozsahu zabezpečených a vykonaných dôkazov v uvedenej veci (spisový materiál predstavuje rozsah 7125 strán) bol potrebný pre senát odvolacieho súdu rozumný a primeraný čas na jej naštudovanie. Treba pritom zohľadniť aj obdobie letných prázdnin júl, august 2008, keď sudcovia senátu čerpali riadnu dovolenku.

Máme preto za to, že v tejto trestnej veci nebola v období od 15. apríla 2008 do 17. februára 2009 zistená nečinnosť odvolacieho súdu. Odvolací súd podľa nášho názoru postupoval v uvedenej veci bez zbytočných prietáhov. Na celkovej dĺžke posudzovaného súdneho konania, ktoré predstavovalo viac ako deväť rokov, sa Krajský súd v Košiciach v odvolacom konaní podieľal obdobím desiatich mesiacov.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrenia označených porušovateľov práva a z obsahu súdneho spisu na vec sa vzťahujúceho ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 T 363/99:

Dňa 23. augusta 1999 bola okresnému súdu doručená obžaloba na obvinených M. G., Ing. J. J., Ing. M. K., Ing. P. F.

Dňa 12. septembra 2000 obžalovaný G. podal námietku predpojatosti proti predsedovi senátu JUDr. Š.

Dňa 19. septembra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. november 2000.

Dňa 19. septembra 2000 okresný súd uznesením č. k. 8 T 363/99-6520 rozhodol, že predseda senátu JUDr. Š. nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Dňa 26. septembra 2000 okresný súd vyzval obžalovaného Ing. F., aby si v lehote 5 dní zvolil obhajcu.

Dňa 17. októbra 2000 obžalovaný G. podal sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 19. septembra 2000.

Dňa 19. októbra 2000 bol spis doručený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného G.

Dňa 24. októbra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Sťažnosť obžalovaného G. bola uznesením č. k. 5 To 291/00-6529 zamietnutá.

Dňa 27. októbra 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. novembra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 17. januára 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. február 2001.

Dňa 14. februára 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. marec 2001.

Dňa 21. marca 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. apríl 2001.

Dňa 11. apríla 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 1. júna 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. jún 2001.

Dňa 29. júna 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. september 2001.

Dňa 24. augusta 2001 okresný súd uznesením č. k. 8 T 363/99-6614 pribral Kriminologický a expertízny ústav Policajného zboru v B. na preskúmanie posudku podaného znalcom PhDr. I. G.

Dňa 28. septembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude postúpený krajskému súdu pre účely rozhodnutia o sťažnosti obžalovaného G. proti uzneseniu o pribratí kriminologického ústavu.

Dňa 5. októbra 2001 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 13. novembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Uznesením č. k. 5 To 300/01-6829 bola sťažnosť obžalovaného G. zamietnutá.

Dňa 19. decembra 2001 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 14. januára 2002 JUDr. M. oznámil, že vypovedal plnú moc obžalovanému G.

Dňa 3. mája 2002 opatrením predsedu okresného súdu bola vec vedená pod sp. zn. 8 T 363/99 presunutá do súdneho oddelenia JUDr. L.

Dňa 9. júla 2002 právny zástupca obžalovaného F. oznámil, že mu bol pozastavený výkon advokácie.

Dňa 30. septembra 2003 okresný súd vyzval obžalovaného F. aj obžalovaného G., aby v lehote 5 dní oznámili meno a sídlo svojho obhajcu, inak im bude ustanovený súdom.

Dňa 13. októbra 2003 obžalovaný F. požiadal o ustanovenie obhajcu.

Dňa 13. októbra 2003 okresný súd opatrením ustanovil JUDr. T. V. za obhajkyňu obžalovanému F.

Dňa 28. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. december 2003.

Dňa 28. októbra 2003 obžalovaný J. a sťažovateľ požiadali, aby sa ďalšie pojednávania uskutočňovali v ich neprítomnosti.

Dňa 3. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. január 2004.

Dňa 13. januára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 24. február 2004.

Dňa 24. februára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. marec 2004.

Dňa 25. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. apríl 2004.

Dňa 27. apríla 2004 sťažovateľ požiadala, aby sa pojednávanie nariadené na 29. apríl 2004 uskutočnilo bez jeho prítomnosti.

Dňa 23. apríla 2004 obžalovaný J. požiadala, aby sa pojednávanie nariadené na 29. apríl 2004 uskutočnilo bez jeho prítomnosti.

Dňa 29. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 7. september 2004.

Dňa 7. septembra 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. október 2004.

Dňa 21. októbra 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. november 2004.

Dňa 2. septembra 2004 bol doručený znalecký posudok kriminalistického ústavu (záver: sťažovateľ nie je vylúčený ako pisateľ sporných zápisov).

Dňa 9. decembra 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. január 2005.

Dňa 25. januára 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. marec 2005.

Dňa 17. marca 2005 požiadala JUDr. M. – obhajca obžalovaného G. –o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti obžalovaného.

Dňa 17. marca 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. apríl 2005.

Dňa 14. apríla 2005 bolo pojednávanie odročené z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu.

Dňa 17. mája 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. jún 2005.

Dňa 23. júna 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. september 2005.

Dňa 27. septembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. október 2005.

Dňa 27. septembra 2005 okresný súd uznesením č. k. 8 T 363/99-6953 uložil poriadkovú pokutu svedkom Ing. F. a D. K. za neúčast' na pojednávaní.

Dňa 14. októbra 2005 podal Ing. F. s'ťažnosť proti uzneseniu o uložení pokuty.

Dňa 27. októbra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 24. november 2005.

Dňa 12. januára 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. február 2006.

Dňa 9. februára 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 10. marec 2006.

Dňa 10. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie. S'ťažovateľ ani jeho obhajca neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 21. apríl 2006.

Dňa 21. marca 2006 bola vec predložená na krajský súd.

Dňa 31. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde, na ktorom bolo zrušené napadnuté uznesenie a uložené okresnému súdu, aby znova rozhodol.

Dňa 20. apríla 2006 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 10. marca 2006 obhajca s'ťažovateľa ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 10. marec 2006.

Dňa 21. apríla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 16. jún 2006.

Dňa 21. apríla 2006 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o návrhu na zrušenie peňažnej záruky obžalovaného G. (Uznesením sp. zn. 8 T 363/99 bol návrh zamietnutý.)

Dňa 22. mája 2006 podala E. G. sťažnosť proti uzneseniu z 21. apríla 2006.

Dňa 5. júna 2006 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 15. júna 2006 obhajca sťažovateľa ospravedlnil neúčast' na pojednávaní 16. júna 2006. Pojednávanie bolo odročené na 22. september 2006.

Dňa 12. júla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Uznesením bolo rozhodnutie okresného súdu z 21. apríla 2006 zrušené a uložené okresnému súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Dňa 5. septembra 2006 predseda senátu JUDr. K. požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie rozhodnutia.

Dňa 22. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 7. november 2006.

Dňa 22. septembra 2006 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie. Uznesením sp. zn. 8 T 363/99 bol zamietnutý návrh na vrátenie peňažnej záruky.

Dňa 10. októbra 2006 podala E. G. sťažnosť proti uzneseniu z 22. septembra 2006.

Dňa 7. novembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 6. decembra 2006 predseda senátu okresného súdu požiadal o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia. Predseda okresného súdu predĺžil lehotu do 8. januára 2007.

Dňa 8. januára 2007 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 30. januára 2007 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie na krajskom súde, ktoré bolo odročené na 7. február 2007.

Dňa 7. februára 2007 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie na krajskom súde. Uznesením sp. zn. 6 Tos 3/2007 bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie a zrušená bola peňažná záruka E. G.

Dňa 27. februára 2008 odsúdený F. podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 3. marca 2008 sťažovateľ podal proti rozsudku odvolanie.

Dňa 18. marca 2008 podal odvolanie odsúdený J.

Dňa 15. apríla 2008 bol spis predložený krajskému súdu.

Dňa 27. októbra 2008 sťažovateľ požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 3. december 2008.

Dňa 3. decembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde, ktoré bolo odročené na 18. december 2008.

Dňa 9. decembra 2008 sťažovateľ ospravedlnil neúčasť na pojednávaní, žiadal, aby bolo konané bez jeho prítomnosti.

Dňa 18. decembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Lehota na jeho vypracovanie bola predĺžená do 12. februára 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 363/99 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 34/08 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02, II. ÚS 44/09). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03). Nemožno pochybovať o tom, že aj povaha predmetných závažných trestných činov si vyžaduje osobitnú starostlivosť orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu o naplnenie účelu trestného konania, čo okrem iného znamená, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecný súd majú povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania vrátane poškodených strán.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej trestnej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s jej skupinovým charakterom a skutočne značným objemom spisového materiálu (viac ako 7 000 strán). Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého trestného konania však ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci, keďže, ako to bude ďalej uvedené, najmä okresný súd bol v napadnutom konaní opakovane aj dlhodobo nečinný.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom trestnom konaní k zbytočným priesťahom. Sťažovateľ sa z 31 okresným súdom nariadených pojednávaní na viac ako polovici z nich nezúčastnil (obyčajne sa zúčastnil jeho obhajca), avšak jeho účasť na týchto pojednávaniach asi nebola nutná, inak by súdy aspoň v jednom prípade využili zákonné prostriedky nápravy.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania na súdoch už viac ako 10 rokov (od 23. augusta 1999) je samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Vo vzťahu k okresnému súdu ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek dôvodov aj opakovane dlhodobo nečinný, a to konkrétne v období od 23. augusta 1999 do 12. septembra 2000 (minimálne pol roka, keď sa zohľadní nutné obdobie na naštudovanie spisu), od 14. januára 2002 do 30. septembra 2003 (minimálne poldruha roka) a od 7. februára 2007 do 27. februára 2008 (viac ako jeden rok). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako troch rokov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priesťahov.

Krajskému súdu bolo možné v okolnostiach danej veci vytknúť neefektívny postup v napadnutom konaní, čo by však samo osebe neznamenal aj porušenie označeného základného práva sťažovateľa. Uvedená neefektívna činnosť krajského súdu nadobudla charakter zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v kontexte neprimerane dlhého

trestného konania v danej veci. K priet'ahom pritom v podstate nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupov súdov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 18. decembra 2008 bol v predmetnej veci na krajskom súde vyhlásený rozsudok, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk (9 958 €), ktorú odôvodnil najmä „stavom právnej neistoty po dobu takmer 11 rokov“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a najmä vzhľadom na celkovo neobyčajne dlhé trvanie napadnutého konania považuje za primerané v sume 2 000 €, pričom na úhradu tohto zadosťučinenia zaviazal okresný súd, pretože zohľadnil, že k opakovaným nečinnostiam došlo v podstate iba na tomto súde.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal ústavný súd z výšky priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 19 056 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v sume 105,42 € (za jeden úkon právnej služby) a 6,31 € (2 x) režijný paušál. Úhrada bola sťažovateľovi priznaná v celkovej sume 223,46 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2009